Minderårigas rättigheter vid domstolsförfaranden

Danmark

1. Barnets rättskapacitet

I Danmark måste en kärande vara minst 18 år för att själv kunna väcka talan vid domstol.

2. Tillgång till anpassade förfaranden

I brottmål finns det inte några specialiserade institutioner som hanterar brottsoffer och vittnen som är barn. Sådana barn hanteras av den vanliga polisen, åklagarna och domstolarna.

Inte heller på det civilrättsliga området har Danmark några specialiserade institutioner för att hantera barn som deltar i tvistemålsprocesser.

Huvudregeln i det danska rättssystemet är att domare och exekutionsbiträden (*fogeder*) är ”generalister”. Det finns alltså inte några särskilda domare eller *fogeder* för förfaranden som rör barn.

Domstolarna har en allmän skyldighet att handlägga alla mål så skyndsamt som möjligt.

År 2013 bestämde den danska regeringen sig för att ge barn och ungdomar ett starkare skydd mot övergrepp. Om ett barn eller en ungdom antas behöva särskilt stöd ska kommunfullmäktige se till att barnets eller ungdomens förhållanden undersöks.

På det straffrättsliga området finns det inte några specialiserade institutioner som hanterar brottsoffer och vittnen som är barn.

Danmark betraktar ensamkommande barn som en särskilt utsatt grupp, och riktlinjer har utarbetats för att handlägga dessa ansökningar.

Om ett barn är kärande i ett tvistemål företräds det av sina föräldrar eller en förmyndare under rättegången, eftersom barnet saknar processbehörighet. Barn som kallas att vittna i en vanlig tvistemålsdomstol har inte rätt till kostnadsfri advokathjälp.

3. Tvärvetenskapliga aspekter

År 2013 anslog den danska regeringen medel till initiativ för att ge barn och ungdomar ett starkare skydd mot övergrepp. Ett av initiativen var att inrätta fem särskilda *børnehus*. Alla kommuner i Danmark är knutna till ett *børnehus*.

En samordningsmekanism har inrättats för att förbättra samarbetet mellan den regionala statsförvaltningen och kommunerna i ärenden med hög konfliktnivå.

4. Fortbildning av yrkesverksam personal

Biträdande domare deltar i en rad obligatoriska fortbildningskurser. Dessa kurser inbegriper utbildning i hantering av vårdnadstvister.

När det är relevant ingår detta ämne i regel i domarnas fortbildningskurser och seminarier.

Det finns ingen obligatorisk fortbildning för advokater som företräder barn i tvistemål, brottmål eller förvaltningsmål.

Riksåklagaren erbjuder ett seminarium som ett led i den kompletterande utbildningen för åklagare som har kontakt med barn under en rättsprocess.

Den danska regeringen stöder kontinuerligt kommunerna i deras arbete med att erbjuda rätt tjänster för utsatta barn, ungdomar och deras familjer. Årliga anslag ges därför till fortbildning av kommunernas socialarbetare.

5. Barnets bästa

Enligt den danska socialtjänstlagen (*serviceloven*) är kommunen skyldig att ge ett barn det stöd som krävs för barnets bästa. Stödet måste därför anpassas till barnets specifika situation och behov, och ges tidigt och kontinuerligt så att problemen så långt det är möjligt kan lösas i barnets hem eller omedelbara omgivning. Stödet måste dessutom grundas på barnets egna förutsättningar.

6. Uppföljning och verkställighet av beslut i förfaranden som rör barn

När ett påstått brott anmäls till polisen är polisen skyldig att ge brottsoffret råd och information om bland annat rätten till rättshjälp.

Domar i tvistemål där ett barn är kärande verkställs av *fogederetten* enligt de vanliga verkställighetsbestämmelserna. Barn som är kärande saknar processbehörighet. De måste därför företrädas av sina föräldrar eller förmyndare.

I familjerättsliga mål är det *fogederetten* som verkställer domar om vårdnaden av barnet och var det ska bo. Verkställigheten inhiberas vid allvarlig fara för barnets psykiska och fysiska hälsa.

7. Tillgång till rättsmedel

När ett påstått brott anmäls till polisen är polisen skyldig att ge brottsoffret råd och information om bland annat rätten till rättshjälp och information om klagomål. Talan om enskilt anspråk kan föras under domstolsprocessen.

Ett barn kan ha ställning som kärande. På grund av att barnet saknar processbehörighet får han eller hon emellertid inte själv väcka talan vid nationella domstolar i eget namn.

Ett barn kan ha ställning som svarande, men alla rättshandlingar måste företas av barnets föräldrar eller förmyndare för barnets räkning.

Alla personer, även barn, är skyldiga att vittna i domstol om de får en kallelse från domstolen. En förälders/förmyndares godkännande är inte nödvändigt för att ett barn ska kunna delta i förfarandet som vittne.

Barn kan ha ställning som kärande och svarande i tvistemålsprocesser. Barn saknar i regel processbehörighet och därför utövar deras föräldrar eller förmyndare de rättigheter som tillkommer ett barn som är kärande eller svarande, däribland rätten att överklaga.

8. Familjeliv

Innan personer godkänns som adoptivföräldrar genomför sekretariat vid *Adoptionssamrådet* en grundlig utredning av sökandena. Resultatet av utredningen överlämnas till *Adoptionssamrådet*, som grundat på utredningen avgör om sökandena kan godkännas som adoptivföräldrar.

Enligt den danska adoptionslagen (*adoptionsloven*) från 2015 är endast fullständiga adoptioner tillåtna. För närvarande samarbetar det danska ackrediterade adoptionsorganet endast med stater vars lagstiftning tillåter s.k. starka adoptioner.

När det gäller nationella adoptioner anges det i *adoptionsloven* att alla barn som är äldre än 12 år måste ge sitt samtycke till en adoption.

Om ett barn är yngre än 12 år måste statsförvaltningen tillhandahålla information om barnets inställning till adoptionen, om barnets mognad och ärendets natur gör detta möjligt.

Social- och inrikesministern ansvarar för adoptionslagstiftningen.

Barnvänlig rättvisa i Danmark PDF (499 Kb) en

Senaste uppdatering: 30/07/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.